

Op bezoek bij de osteopaat

Door Angie Verhaegen

Het afgelopen jaar heb ik zelf veel mensen horen vertellen over osteopathie bij honden. Maar wat is dit juist? Wanneer heeft mijn hond nood aan een bezoekje bij de osteopaat, als er al zo'n moment zou bestaan? Hebben sporthonden hier meer nood aan? Is het nuttig om op een soort van jaarlijkse controle te gaan?

Tijd voor een gesprek met Kris De Ceulaer, een vrouw die van kleinsaf op elk paard een ritje wou maken en elke hond even wou aaien. Mede dankzij haar passie voor dieren startte ze de studie dierengeneeskunde. Ze heeft haar professionele carrière gestart in 2004 aan de universiteit van Antwerpen, waarna ze haar doctoraat in de anatomie, embryologie en pathologie van huisdieren behaalde.

Uiteindelijk werd het gemis aan contact met levende dieren te groot, en is ze haar osteopathie praktijk voor dieren gestart. (Meer info op www.dierenosteopaat.be)

U bent dierenarts van opleiding. Hoe heeft u besloten om osteopathie als specialisatie te nemen?

Dat is een goede vraag. Het is inderdaad niet zo vanzelfsprekend dat een dierenarts/arts zich hierop toelegt. Het taboe rond "alternatieve geneeskunde" bestaat helaas ook onder de dierenartsen.

Voor mij begon het allemaal met mijn favoriete hobby: paardrijden. Toen ik 19 was, volgde ik met mijn paard een intensieve ruitersopleiding in Duitsland. Daar ben ik ongelukkig met mijn rug op een balk gevallen. Ik had eigenlijk niet veel pijn op het moment zelf en ben gewoon terug opgestapt, maar de dag erna bleek er toch iets "niet helemaal juist te zitten" in mijn rug. Toen ik het de eigenaar van de stal vertelde, heeft hij me naar een osteopaat gebracht. Ik had daar tevoren nog niet echt veel van gehoord, maar ik was echt verbaasd hoe gemakkelijk mijn probleem was verholpen. Deze persoon heeft me er veel uitleg over gegeven en daardoor was mijn interesse gewekt.

Bij mensen is het inderdaad eveneens een taboe. Mij werd 2 jaar geleden aangeraden om eens een afspraak te maken voor mijn nek, maar ik heb die stap omwille van die reden ("het onbekende") nog niet gezet. Misschien moet ik dat toch stilletjes aan eens doen. Wanneer wordt dan meestal toch besloten om die stap te zetten richting osteopathie?

De stap naar osteopathie wordt meestal gezet als er bewegingsproblemen zijn, of erge rugpijn is. Bij paarden is dit zeer duidelijk, omdat er dan rij-technische problemen opduiken, maar bij honden kan dit subtielere vormen aannemen. De hond wil niet meer springen, staat bol in zijn rug, reageert pijnlijk bij aanraking, kan moeilijk trappen lopen, etc. De pijnstillers of ontstekingsremmers die worden gegeven, werken goed, maar na verloop van tijd moet de dosis opgedreven worden, of moet op agressievere therapie overgeschakeld worden.

Vooral in deze periode van tolerantieproblemen bij geneesmiddelen en het aan banden leggen van vele geneesmiddelen kan osteopathie een goed en gezond alternatief zijn. Meestal zijn het mensen die zelf bij een humane osteopaat gaan, die dan de stap zetten naar osteopathie voor hun dier.

Het is moeilijk een exacte omschrijving te geven van welke problemen kunnen opgelost worden door osteopathie. Het is een holistische therapie. Dat wil zeggen dat men altijd het volledige dier behandelt, omdat men redeneert dat alles in het lichaam verbonden is met elkaar en dat alles ook invloed heeft op elkaar. Osteopathie is niet enkel het "kraken", zoals in de volksmond wordt gezegd. Een goede osteopathische behandeling bestaat uit het herstellen van beperkte beweging, de onderliggende invloed van de organen controleren, spanningen in de spieren verbeteren, etc.

De redenering hierachter is dat, bij een optimaal werkend lichaam (doorbloeding/bezenuwing/beweging) ook het zelfhelend mechanisme wordt gestimuleerd, en dat op deze manier bijkomende problemen vermeden of opgelost kunnen worden.

Initieel komen de dieren voor een bewegingsprobleem of rugpijn, maar na de behandeling merkt de eigenaar bijkomende veranderingen: de hond heeft minder vaak diarree/buikpijn, of hij is rustiger geworden in zijn manier van doen.

Daarom is het zeker nuttig om osteopathie als preventieve therapie te gebruiken. Door een regelmatige behandeling kan het lichaam altijd optimaal blijven functioneren, en maak je de kans op het ontstaan van problemen veel kleiner.

Mijn persoonlijke interesse voor mezelf en mijn hond is hierbij volledig gewekt. Maar hoe werkt osteopathie dan juist?

Dit is een korte vraag die een iets langer antwoord nodig heeft...

Kort gezegd: osteopathie brengt terug beweging in segmenten van de wervelkolom die geblokkeerd zijn. Maar het is eigenlijk veel meer als dat...

Algemeen stoelt osteopathie op 3 basisprincipes:

Structuur en functie zijn afhankelijk van elkaar. Dat wil zeggen dat een rond oppervlak gemaakt is om te rollen, terwijl een plat vlak gemaakt is om te schuiven.

Stel dat door spanning van de spieren (bvb. als gevolg van stress, overbelasting etc.) een bepaalde structuur op een andere manier gaat bewegen in het gewricht, dan zullen de botuiteinden overbelast worden, afslijten en de functie zal beperkt worden.

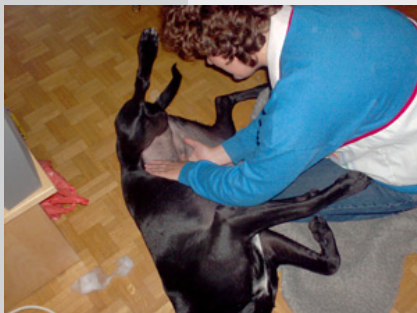

Een mooi voorbeeld hiervan is pijn aan de heup. Als de hond zich gemakkelijk druk maakt, lijdt hij aan een vorm van stress. De spieren die de achterbenen met het lichaam verbinden zullen licht aanspannen, waardoor het achterbeen lichtjes naar binnen gedraaid wordt en de rug lichtjes bol blijft staan. Daardoor zal de heupbol niet meer vlot draaien in de heupkom, het gewrichtsvlak zal overbelast worden, en na lange tijd zelfs slijtage, tot artrose vertonen. Door de spanning weg te nemen met osteopathie, kan vroegtijdige slijtage voorkomen worden.

Het lichaam is één geheel. Zoals voorheen al aangehaald werd, is osteopathie een holistische geneeswijze. Men redeneert dat problemen in bepaalde delen van het lichaam, andere delen van het lichaam beïnvloeden en daar ook soms tot uiting komen.

Een eenvoudig voorbeeld hiervan is een verminderde beweeglijkheid in de linker achterpoot die leidt tot overbelasting van de rechtersvoorpoot, daardoor kan er artrose ontstaan in bvb. het ellebooggewricht.

Maar het kan zelfs verder gaan dan een mechanisch probleem. De organen in de buik zijn door zenuwen en bloedvaten verbonden aan de wervelkolom. Omdat een osteopaat ook op de ingewanden werkt, kunnen problemen zoals braken en diarree ook behandeld worden. Als darmproblemen lang aanhouden, kunnen, als gevolg van de verbinding met de wervelkolom, deze darmproblemen ook een bewegingsbeperking geven in de rug, via het principe van "referred pain". Een klassiek voorbeeld van "referred pain" is het verhaal van pijn in de linker arm bij een hartaanval.

Het is dus belangrijk in deze gevallen zowel het initiële probleem te behandelen (de buik) als het rugsegment waar de bezenuwing toekomt.

Het lichaam bevat een zelfhelend en zelfregulerend vermogen. Het lichaam is onderhevig aan verschillende invloeden, zoals het klimaat, de zwaartekracht, virussen en bacteriën in de omgeving, etc. Als alles in het lichaam verloopt zoals het hoort, in combinatie met een optimale doorbloeding, kan het lichaam compenseren voor deze uitdagingen. Echter, wanneer er teveel negatieve invloeden zijn, of het lichaam niet in optimale conditie is, kunnen er ziektes of overbelastingen tevoorschijn komen. Door spanningen weg te werken en de beweging te optimaliseren, kan het lichaam zijn zelfregulerend vermogen terug in werking brengen.

Hmm dan is het inderdaad handig om eens met mijn hond langs te komen (ik heb het over de regelmatige "geurhinder" die ik de laatste tijd ondervind...). Hoe verloopt zo'n behandeling juist?

De behandeling van een hond duurt ongeveer 3 kwartier tot een uur. Initieel praat ik veel met de mensen om de juiste klachten te kennen, maar ondertussen zal ik ook de hond observeren en al in de buik beginnen werken. Dit werkt bij het dier heel ontspannend, hij kan me leren kennen, en ik kan al voelen of er speciale spanningspunten in de ingewanden zitten die misschien ook wel klachten kunnen veroorzaken.

Daarna ga ik systematisch alle wervels in de wervelkolom betasten, de spierspanning er rond beoordelen, en de mobiliteit van elke wervel apart beoordelen. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de hond (of het paard) (letterlijk) van kop tot staart volledig wordt afgetast en waar nodig behandeld wordt.

Als er een daadwerkelijke bewegingsbeperking is, zijn er 2 tot 5 beurten nodig met ongeveer 4 weken interval om het probleem volledig op te lossen.

Daarna raad ik aan om elke 6 maand terug te komen, om te zorgen dat de problemen niet terugkomen.

Dit is een beetje afhankelijk van het probleem en van de hond zelf: jonge honden zijn nog dynamischer en hoeven maar na 1 jaar (of zelfs langer) opnieuw behandeld te worden, sommige oude honden hebben elke 3 maand opnieuw een behandeling nodig.

Wat is de meest memorabele "case" die u in uw praktijk gekregen hebt?

Uiteraard heb ik al meerdere oude honden een tweede jeugd gegeven door alle wervels te mobiliseren, maar het geval dat me het meeste bijblijft, is van een jonge hond.

Deze hond was te enthousiast naar een hindernis gelopen, is erachter blijven haken en is op zijn rug terecht gekomen. Initieel leek er niet al teveel aan de hand, er waren geen breuken, maar de hond werd stijver en stijver en had regelmatig pijscheuten. Er werd kiné opgestart, en dit minderde de pijn wel, maar gaf geen verbetering in de stijfheid. Toen de hond een half jaar na het ongeval bij mij kwam, kon ze haar hals niet meer plooiën naar één zijde.

Na de eerste behandeling al, werd de hond veel vrolijker, kon ze zich terug omdraaien in een smalle ruimte en was het fysisch mogelijk om de hals te plooiën.

Er moeten uiteraard nog nabehandelingen gebeuren in de hoop dat het probleem volledig opgelost geraakt, maar de hond kan ten minste terug vrolijk spelen in de tuin.

Een job met ongelooflijk veel voldoening denk ik :-)

Tijd voor enkele "wat als" vraagjes: Stel, mijn hond heeft rugproblemen. Ik merk het aan zijn manier van lopen en soms lijkt er een pijnscheut door zijn lichaam te gaan. Hoe zou dit behandeld kunnen worden?

Het is heel moeilijk om op zulke vragen een antwoord te geven. Ik weet immers niet wat er juist gaande is. Osteopathie is een manuele therapie, dus ik voel met mijn handen wat er gaande is in het lichaam, ik kan niet enkel afgaan op een beschrijving van symptomen.

Het kan zijn dat je hond buikpijn heeft, en daarom met opgetrokken rug loopt en als gevolg bewegingsbeperkingen in de rug heeft.

Het kan ook zijn dat je hond gevallen is en dat er daadwerkelijk een mechanisch probleem aanwezig is.

De behandelingen voor deze 2 problemen hebben uiteraard een heel ander focuspunt.

Het resultaat van de behandeling hangt dus sterk af van het probleem. Een hond met artrose zal niet genezen van artrose, maar door behandeling van gespannen spieren rond dit gewricht en door de wervelkolom te mobiliseren kan de hond veel beter bewegen en het pijnlijke gewricht compenseren. Ik kan dus niet beloven dat een hond volledig symptoomvrij wordt en in sommige gevallen weet ik zelfs niet of osteopathie kan helpen. Dat kunnen we alleen weten door te behandelen en het effect af te wachten.

Let wel op dat er soms problemen aan de grondslag liggen, waarbij een voorafgaand onderzoek door een dierenarts nuttig kan zijn vooraleer men naar een osteopaat gaat.

Wat als het erger is, mijn hond is in een ongeval terecht gekomen, met alle gevolgen vandien. De wonden en breuken zijn inmiddels hersteld, maar er blijkt nog steeds iets anders te zijn dan voor het ongeval. Is deze hond een kandidaat voor osteopathie?

Een hond die betrokken is in een ongeval moet zeker eerst door een dierenarts onderzocht worden. Het kan wel een kandidaat zijn voor osteopathie, maar pas nadat alle breuken hersteld zijn. Als men betrokken is bij een ongeval moet een hond/mens compenseren voor een plotse onnatuurlijke beweging (denk aan een whiplash bij de mens). Daardoor zullen spieren verkrampen en zal de beweeglijkheid van de wervelkolom verminderd zijn.

Als er slechts een beperkte beweging is, zal de bezenuwing van dit segment beïnvloed worden en zullen de spieren rond dit segment nog erger verkrampen. Je komt zo in een vicieuze cirkel terecht die de symptomen erger en erger maakt. In dit geval spreken we over een "blokkade". Door een osteopathische manipulatie brengt men terug een beweging in dit gewricht en zal de pijn onderdrukt worden, de spieren terug ontspannen en de doorbloeding gestimuleerd worden. De blokkade wordt opgelost en de hond kan terug soepeler bewegen.

Dat waren mijn vragen. Ik wil u alvast bedanken voor uw antwoorden, ze waren heel leerrijk en hebben alvast mijn interesse gestimuleerd.

Ik wil ook de mensen die dit artikeltje gelezen hebben, bedanken voor hun aandacht.

Indien uw interesse ook gewekt is omtrent osteopathie voor honden, dan raad ik u aan om contact op te nemen met Kris De Ceulaer.

Dit kan via de website: www.dierenosteopaat.be/contact.html, of via onderstaande gegevens:

Kris De Ceulaer, dierenarts-osteopaat (paard en kleine huisdieren)
Tel: 0477/72.54.79 - info@dierenosteopaat.be

Tijdens het werk/een behandeling is het niet altijd mogelijk om een gsm-oproep op te beantwoorden. Laat daarom uw naam en telefoonnummer achter op de voicemail, dan contacteer ik u zo spoedig mogelijk om een afspraak te maken of uw vraag te beantwoorden. Ik behandel op het moment enkel honden in 2 dierenartspraktijken, u kan een afspraak maken, rechtstreeks bij mij of via 1 van deze praktijken:

Dierenarts Cuvelier, Absveldstraat 31, 2880 Bornem
Tel en fax: 03/830.60.05 - <http://www.dierenartscuvelier.be>

Dierenartsenpraktijk Dier en Dorp, Dorp 89 - 95, 2820 Bonheiden
Tel en fax: 015/51.39.99 - <http://www.dierendorp.be>